

DIETETYKA

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2022/2023
Wydział	Wydział Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Położnictwo
Dyscyplina wiodąca (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra MSW z 26 lipca 2019)	Nauki w zakresie podstaw opieki położniczej
Profil studiów (ogólnoakademicki/praktyczny)	Praktyczny
Poziom kształcenia (I stopnia/II stopnia/ jednolite magisterskie)	I stopnia
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu (obowiązkowy/fakultatywny)	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się (egzamin/zaliczenie)	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e (oraz adres/yjednostki/jednostek)	Zakład Dietetyki Klinicznej (NZV), Zakład Biologii Medycznej (NZI)
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. Dorota Szostak-Węgierek, dr hab. Gabriela Olędzka
Koordinator przedmiotu (tytuł, imię, nazwisko, kontakt)	Dr hab. Aneta Czerwonogrodzka-Senczyna
Osoba odpowiedzialna za sylabus (imię, nazwisko oraz kontakt do osoby, której należy zgłaszać uwagi dotyczące sylabusa)	Dr hab. Aneta Czerwonogrodzka-Senczyna
Prowadzący zajęcia	Dr hab. Aneta Czerwonogrodzka-Senczyna (NZV), dr hab. Anna Jeznach-Steinhagen (NZV), dr Anna Ukleja (NZV), mgr Jakub Krawczyk (NZV), dr Agnieszka Bzikowska-Jura (NZI), mgr Kinga Kalita-Kurzyńska (NZI)

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	Rok II, semestr II	Liczba punktów ECTS	2.0
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		30	1.2
seminarium (S)		10	0.4
Samodzielna praca studenta			
przygotowanie do zajęć i zaliczeń		10	0.4
3. CELE KSZTAŁCENIA			
1.	Zapoznanie studenta z zasadami racjonalnego żywienia oraz klasyfikacją diet i ich zastosowaniem.		
2.	Zapoznanie studenta z zasadami żywienia w chorobach ginekologicznych oraz ciąży fizjologicznej i okresie laktacji.		
3.	Zapoznanie studenta z zasadami prawidłowego postępowania żywieniowego w wybranych patologiach ciąży.		
4.	Zapoznanie studenta z zasadami oceny stanu odżywienia i sposobu żywienia oraz żywienia niemowląt i dzieci w wieku poniemowlęcym.		
5.	Zapoznanie studenta z podstawami żywienia do- i pozajelitowego.		

4. STANDARD KSZTAŁCENIA - SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (dotyczy kierunków regulowanych ujętych w Rozporządzeniu Ministra NiSW z 26 lipca 2019; pozostałych kierunków nie dotyczy)	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzeniu Ministra NiSW z 26 lipca 2019)	Efekty w zakresie
Wiedzy — Absolwent* zna i rozumie:	
CW19	Zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku oraz żywienia dojelitowego i pozajelitowego.
CW20	Zasady żywienia kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem okresu ciąży oraz zasady żywienia noworodków i niemowląt.
CW21	Zasady leczenia dietetycznego i powikłania dietoterapii.
CW22	Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego.
Umiejętności — Absolwent* potrafi:	
CU31	Oceniać stan odżywienia i sposób żywienia, prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia zdrowych i chorych dzieci i dorosłych, w szczególności kobiet w różnych okresach ich życia i różnym stanie zdrowia.

CU32	Stosować diety terapeutyczne w wybranych chorobach, nadzorować odrębności żywienia zbiorowego i rozpoznawać powikłania dietoterapii.
CU33	Planować podstawowe diety pod względem ilościowym i jakościowym, w tym zalecenia żywieniowe dla kobiety w okresie ciąży i karmienia piersią.
CU34	Dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania.

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ (niobowiązkowe)

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy — Absolwent zna i rozumie:	
W1	Zna źródła składników pokarmowych. Zna nazewnictwo diet szpitalnych oraz produkty wskazane i przeciwwskazane w różnych jednostkach chorobowych.
W2	Rozumie problemy żywieniowe pacjentki w okresie ciąży i laktacji, a także niemowląt.
W3	Zna zasady żywienia kobiet w ciąży powikłanej wybranymi chorobami.
W4	Zna zasady żywienia i suplementacji diety kobiet w ciąży, okresie laktacji, niemowląt i dzieci w wieku poniemowlęcym.
Umiejętności — Absolwent potrafi:	
U1	Określa rodzaj produktów, potraw i technik kulinarnych dozwolonych i przeciwwskazanych w różnych jednostkach chorobowych w czasie ciąży, laktacji i w diecie niemowląt.
Kompetencji społecznych — Absolwent jest gotów do:	
K1	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną.
K5	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.
K7	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

6. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykład 1 – Charakterystyka makroskładników pożywienia (białka, tłuszcze, węglowodany) - ich źródła i znaczenie w żywieniu osób dorosłych.	Treści kształcenia: T1 – rola składników odżywczych w organizmie człowieka. T2 – źródła pokarmowe składników odżywczych. T3 – normy na składniki odżywcze dla osób zdrowych. Osoba prowadząca: dr hab. Aneta Czerwonogrodzka-Senczyna	CW19, CU31, W1, K7
Wykład 2 – Charakterystyka mikroskładników pożywienia (witaminy, składniki mineralne) - ich źródła i znaczenie w żywieniu osób dorosłych.	Treści kształcenia: T4 – rola mikroskładników odżywczych w organizmie człowieka. T5 – źródła pokarmowe witamin i składników mineralnych. T6 – normy na mikroskładniki odżywcze dla osób zdrowych. Osoba prowadząca: dr Agnieszka Bzikowska-Jura	CW19, CU31, W1, K7
Wykład 3 – Ocena stanu odżywienia i sposobu żywienia.	Treści kształcenia: T7 - metody oceny stanu odżywienia dzieci i dorosłych. T8 – metody oceny sposobu żywienia.	CW19, CU31, K1, K5, K7

	Osoba prowadząca: dr hab. Aneta Czerwonogrodzka-Senczyna	
Wykład 4 - Zasady racjonalnego żywienia i planowanie żywienia dla osób dorosłych w tym szczególnie kobiet w różnych okresach życia.	Treści kształcenia: T9 - metody oceny podstawowej i całkowitej przemiany materii. T10 – bilans energetyczny organizmu. T11 - metody planowania zapotrzebowania żywieniowego. T12 –zasady racjonalnego żywienia osób dorosłych w tym kobiet w wieku rozrodczym i okresie menopauzy. Osoba prowadząca: dr Anna Ukleja	CW19, CW20, CU31, K7
Wykład 5 – Diety szpitalne i ich zastosowanie.	Treści kształcenia: T13 – rodzaje diet stosowanych w szpitalach. T14 – produkty wskazane i przeciwwskazane w różnych rodzajach diet. T15 – planowanie diety w zależności od jednostki chorobowej. Osoba prowadząca: dr Anna Ukleja	CW19, CW20, CW21, CU32, W1, U1, K7
Wykład 6 - Dieta w chorobach ginekologicznych.	Treści kształcenia: T16 – dieta w endometriozie. T17 – profilaktyka i znaczenie składników pokarmowych w chorobie nowotworowej narządu rodnego i piersi. Wykładowca: dr Agnieszka Bzikowska-Jura	CW20, CW21, CU31, CU32, U1, K1, K5, K7
Wykład 7 - Żywienie kobiet w ciąży fizjologicznej.	Treści kształcenia: T18 – zapotrzebowanie na składniki pokarmowe dla kobiety w ciąży fizjologicznej. T19 – rola i źródła pokarmowe składników ważnych dla przebiegu ciąży i rozwoju płodu. T20 – zasady suplementacji diety kobiety w ciąży. Osoba prowadząca: dr hab. Aneta Czerwonogrodzka-Senczyna	CW20, CU33, W2, W4, U1, K1, K5, K7
Wykład 8 – Zasady żywienia ciężarnej w zależności od jej stanu odżywienia.	Treści kształcenia: T21 – ocena stanu odżywienia kobiety ciężarnej. T22 – podstawowe zasady diety w zależności od stanu odżywienia ciężarnej (pregoreksja, otyłość). Wykładowca: dr Agnieszka Bzikowska-Jura	CW20, CW21, CU31, CU32, CU33, W2, W3, U1, K1, K5, K7
Wykład 9 - Zasady postępowania w dolegliwościach typowych dla ciąży.	Treści kształcenia: T23 – postępowanie dietetyczne w dolegliwościach typowych dla ciąży w tym awersji, nienasyceń, nudnościach i wymiotach, zgadze oraz zaparciach. Osoba prowadząca: dr hab. Aneta Czerwonogrodzka-Senczyna	CW20, CW21, CU32, CU33, W2, W3, U1, K1, K5, K7
Wykład 10 – Zasady żywienia ciężarnej z niedokrwistością.	Treści kształcenia: T24 – postępowanie dietetyczne i suplementacja w niedokrwistości w czasie ciąży Osoba prowadząca: dr hab. Aneta Czerwonogrodzka-Senczyna	CW20, CW21, CU32, CU33, W2, W3, U1, K1, K5, K7
Wykład 11 - Zasady żywienia ciężarnej z cukrzycą.	Treści kształcenia: T26 – zasady żywienia kobiety w ciąży z cukrzycą GDM. T27 – zasady żywienia kobiety w ciąży z cukrzycą PGDM. Osoba prowadząca: dr hab. Anna Jeznach-Steinhagen	CW20, CW21, CU32, CU33, W2, U1, K1, K5, K7
Wykład 12 - Żywienie w okresie laktacji	Treści kształcenia: T28 – zasady żywienia kobiet w okresie laktacji. T29 – analiza zaleceń ekspertów dotyczących żywienia kobiet w okresie laktacji. Wykładowca: dr Agnieszka Bzikowska-Jura	CW20, CU33, W2, W4, U1, K1, K5, K7
Wykład 13 - Żywienie niemowląt w sytuacjach kryzysowych	Treści kształcenia: T25 – zasady żywienia niemowląt w sytuacjach kryzysowych. Wykładowca: mgr Kinga Kalita-Kurzyńska	CW20, CW21, CU32, CU33, W2, W3, U1, K1, K5, K7
Wykład 14 – Żywienie niemowląt zdrowych i chorych oraz dzieci w wieku poniemowlęcym.	Treści kształcenia: T30 – zasady żywienia niemowląt zdrowych i chorych. T31 – aktualny schemat żywienia niemowląt. T32 – zasady żywienia dzieci w wieku poniemowlęcym. Osoba prowadząca: dr hab. Aneta Czerwonogrodzka-Senczyna	CW20, CW22, CU34, W2, W4, U1, K1, K5, K7

Wykład 15 – Żywnienie do- i pozajelitowe	Treści kształcenia: T33 – podstawowe zasady żywienia dojelitowego. T35 – zasady żywienia pozajelitowego. Osoba prowadząca: mgr Jakub Krawczyk	CW19, CW22, CU32, CU34, K1, K5, K7
Seminarium 1 -	Treści kształcenia: T36 – suplementy diety dla kobiet ciężarnych i karmiących piersią – analiza rynku. Wykładowca: dr Agnieszka Bzikowska-Jura	CW22, CU34, W4, K1, K5, K7
Seminarium 2 -	Treści kształcenia: T37 – dieta a połów - czy stosowanie diety lekkostrawnej jest konieczne? Wykładowca: mgr Kinga Kalita-Kurzyńska	CU31, CU32, CU33, W1, U1, K1, K5, K7
Seminarium 3 -	Treści kształcenia: T38 – zasady żywienia kobiety z wewnątrzwyrobową cholestatą ciężarnych. Wykładowca: dr Agnieszka Bzikowska-Jura	CW20, CW21, CU31, W1, W3, U1, K1, K5, K7
Seminarium 4 -	Treści kształcenia: T39 – ciężarna na diecie roślinnej – podstawy planowania żywienia dla ciężarnej wegetarianki i weganki. Wykładowca: dr Agnieszka Bzikowska-Jura	CU31, CU32, CU33, W2, K1, K5, K7
Seminarium 5 -	Treści kształcenia: T40 – Żywnienie niemowląt i małych dzieci w sytuacjach kryzysowych, bariery karmienia piersią. Wykładowca: mgr Kinga Kalita-Kurzyńska	CW20, CU31, W2, W4, K1, K5, K7

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Ciborowska H., Ciborowski A.: Dietetyka. Żywnienie zdrowego i chorego człowieka. PZWL 2021
2. Gawęcki J. (red.): Żywnienie człowieka t.1-3. PWN, 2022
3. Jarosz M., Rychlik E., Stoś K., Charzewska J. (red): Normy żywienia dla populacji polskiej i ich zastosowanie; dostęp: https://www.pzh.gov.pl/wp-content/uploads/2020/12/Normy_zywienia_2020web-1.pdf
4. Krawczyński M. (red.): Żywnienie dzieci w zdrowiu i chorobie. HelpMed, Kraków 2015
5. Kunachowicz H., Nadolna I., Przygoda B., Iwanow K.: Tabele składu i wartości odżywczej żywności. PZWL, Warszawa 2017
6. Szajewska H. (red.): Żywnienie i leczenie żywieniowe dzieci i młodzieży. MP. Kraków 2017
7. Szostak-Węgierek D. (red.): Żywnienie w czasie ciąży i karmienia piersią. PZWL 2021
8. Wielgoś M. (red.): Biblioteka ginekologa praktyka vol. 9: Żywnienie kobiet w ciąży. VIA MEDICA, Gdańsk 2013

Uzupełniająca:

Czasopisma: Ginekologia i Położnictwo. Położna - Nauka i Praktyka. Ginekologia Polska. Standardy Medyczne – Pediatria.

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
Np. A. wg A.UI, KI	Pole definiuje metody wykorzystywane do oceniania studentów, np. kartkówka, kolokwium, raport z ćwiczeń itp.	Np. próg zaliczeniowy
a) Forma zaliczenia przedmiotu: Zaliczenie testowe elektroniczne (kontakt z Biurem Jakości i Innowacyjności Kształcenia WUM) po zakończeniu zajęć. Kryteria oceniania: 65 – 71,9% - dostateczny (3,0) 72 – 78,9% - dość dobry (3,5) 79 – 85,9% - dobry (4,0)		

86 – 92,9% - ponad dobry (4,5)
93 – 100% - bardzo dobry (5,0)

9. INFORMACJE DODATKOWE (informacje istotne z punktu widzenia nauczyciele niezawarte w pozostałej części sylabusu, np. czy przedmiot jest powiązany z badaniami naukowymi, szczegółowy opis egzaminu, informacje o kole naukowym)

*Zajęcia odbywają się według planu umieszczonego na stronie internetowej Zakładu Dietetyki Klinicznej: <http://www.zdk.wum.edu.pl>.
Przy Zakładzie Dietetyki Klinicznej działa Studenckie Koło Naukowe Dietetyków.*

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu, przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.